

# LIBERTATEA

## Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adusele sale „Foia Interesantă”, „Fovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!  
Pentru America trei dolari pe an.  
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

## Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

## ADEVĂRATUL PREOT

Cetitorul care a urmărit cu luare aminte cei din urmă doi numeri ai adaosului nostru literar »Foia Interesantă«, va fi rămas de bună samă foarte mulțumit în sufletul său, de cele ce le-a citit, în legătură cu chipurile arătate de noi, în fruntea a-celor foi.

E arătată acolo istoria pe scurt a celor mai nouă lucruri petrecute în sinul parohiei gr. or. rom. din Bencecul rom. în vremea celor din urmă 18 ani, de când parohia e condusă de preotul ei de azi, dl Teodor Ioaneș.

Bencecul e o parohie mică, de abia 720—750 suflete, cu 140—150 familii. Și totuși ce lucruri frumoase a fost în stare să ducă în deplinire: Și-a zidit o biserică nouă, frumoasă, încăpătoare, modernă; apoi a zidit școală frumoasă, răspunzând tuturor trebuințelor legii și pe de-a-supra, și-o casă parohială, de sigur deplin corăspunzătoare trebuințelor unui preot. — Apoi își susțin școala, formează cor, — și celelalte toate bune.

Și când cetim acestea — și doar în multe locuri încă, unde preotul a arătat zel, a pus umărul, a chemat poporul credincios, s'a făcut asemenea! — când cetim acestea, fără voe ne aducem aminte de războiul pe care o ceată de preoți ai noștri, mai ales din părțile bănățene, l'au declarat așazicind propriei lor biserici prin »Revista Preoților« dela Timișoara, — mai ales pe cuvânt, că preoții noștri nu au locuințe vrednice, că-s ținuti a locui în niște case ticăloase, bune doar de adăpost animalelor, dar nu de curți preotești! Și duc onorații preoți din jurul acelei reviste o luptă strânică și care trebuie să umplă de îngrijiri pe oamenii cu durere de inimă pentru viitorul nostru, — duc luptă înverșunată contra capilor

bisericești, contra konzistoadelor, contra sinoadelor, ba și contra Congresului, — că de ce nu să îngrijesc ca preoții trimiși ca luminătorii poporului, să-și găsească în satele amărite în care sunt aruncați, — cel puțin locuințe preotești potrivite, plăcute, pretinoase, care să le facă traiul mai de suferit în acele sate, dintre cari cele mai multe-s urite și sărace. Pe lângă locuință apoi, să le facă rost de o stolă mai bună și mai ales de o congruă mai grasuță, — și alte bunătăți, pe care prost e cine nu și-le poștește.

Și aducându-ne aminte de aceste strigăte ale unor frați preoți, ochii sufletului nostru să întorc spre vrednicul preot Ioaneș dela Bencec și spre alți mulți ca dînsul, și fără voe ne vin pe buze cuvintele pe care le adresăm stimaților preoți nemulțumiți dela numita foaie, cuvinte fără răutate, pline tocmai de iubire și frație:

E drept ce voi, slujitori zeloși ai altarului, cereți. E rău că nu găsiți prin sate locuințe bune, nici stări destul de bine rînduite spre ticna vieții pastorale, cari stări să vă iee gîndul dela cele materiale și să vă facă cu puțință a trăi numai pentru propovăduirea bună sufletelor. Dar ce să facem dacă ne-am născut din acest popor sărac și năpăstuit? Ce să facem dacă satele în care el locuiește, nu-s mai frumoase, nici oamenii mai înstăriți și mai fericiți?

Ce să facem? Iaca, aceea să facem, ce făcu fratele nostru Ioaneș: să ne punem cu toții pe lucru, mai ales că mulți vom avea parochii mai bune ca a lui. Și iaca el, dus de duhul său adevărat apostolic, își conduse poporul de-i făcu, în o păstorire relativ scurtă, nu numai lui locuință parohială, ci și lăcaș

culturei naționale și mai presus de toate lăcaș lui Dumnezeu!

Și așa, dacă el n'a aflat nici pentru sine, nici pentru predarea culturei, lăcașuri potrivite, — făcu, ca cel puțin urmașul său să nu mai poată arunca în obraz poporului lui, aceea ce dvoastre o aruncați zecilor și sutelor de comune, că n'au nici casă pentru preot, nici altceva.

Cu vorbă bună, cu tact, cu apostolie, peste tot locul poți face aceea ce părintele Ioaneș făcu în satul său.

Și datorința preotului român *aceasta* este, a face așa, și nu a cere mai poruncitor arhierilor și konzistoadelor, ca ei să vină în sat și să facă casă preotului, așezîndu-l domnește în ea. Că acest lucru nu să poate. Ci facă-și-l preotul, și atunci arhierul și konzistorul și tot neamul, îl va coperi pe vrednicul preot cu laude, cu recunoștință; cu tot ce i-să poate da pentru vrednicia lui!

*Aceasta* e încă menirea și soarta preotului român în mijlocul poporului nostru sărac și năcăjit: ca prin vrednicia lui, să-l conducă pe popor la fapte de laudă, să-l ridice, să pregătească lucrurile ca să fie macar mâne mai bine în satele noastre decum e astăzi. Numai atunci suntem adevărați preoți și »părinți« ai poporului!

Iar unde, ca la Bencec, aceste lucruri s'au făcut cu bine, acolo preotul să isco-dească chip și modru a căștiga și venite nouă, pentru susținerea așezămintelor sfinte: biserica și școala, cu slujitorii lor. Și cu tact bun, toate să pot cu poporul nostru, care dacă i-ai știut cîștiga inima, toate și-le împlinește, numai să vadă că e și pentru el de folos, că și el să ridice alături cu așezămintele pentru care jertfește!

Cel pe care sărăcia sate-lor noastre și a poporului, îl îngreșează, — nu să facă preot românesc. Căci preotul român are să fie încă multă vreme păstor și învătător, în zeci de privințe,

poporului, până ne va ajuta Dumnezeu să-l ridicăm la stări mai fericite!

Să nu ne lăsăm numai în nădejdea ajutorului de sus, în parte strein și foarte primedios, — căci așa mai curînd ajungem a ne nimici (ca Sîrbii) frumosul așezămint al bisericii, decît a ni-l dura tot mai tare și mai bun scut neamului!

## UNELE—ALTELE

### Cătane cu duiumul...

Numai orbii, surzii și cel cu un picior, vor mai scăpa de cătane!

Legea militară adusă în luntie în dicia din Budapesta, după care numărul recruților trebuie mărit cu vre-o 33 mii de feciori, peste numărul de recruți ce să dădea până aci, — a pus pe cel dela putere pe gînduri, că în ce chip și modru să mai poată scoate atîta feciori buni pentru armată?

De aceea ministrul de războiu s'a gîndit una și a dat o îndrumare (ordin), care a pus în uimire folle din țară, cărora nu le vine a crede, că într'adevăr ar fi adevărată îndrumarea aceea, despre ce să se caute la feciori cînd li asentează. Căci dacă e adevărat, atunci, după îndrumarea ministrului, de acum înainte vor scăpa neasentați numai chiar surzii de amîndouă urechile, mușii, orbii de amîndei ochii, și nebunii! Toți ceilalți feciori vor fi luați în cătane și vor fi folosiți în armată! Vor fi împărțiți în trei clase: pe cei slăbănogi de tot, ca: orbi de-un ochiu, șchiopi de-un picior, gîngavi, surzi de-o ureche, strîmbi de picioare, li vor asenta, dar nu-i vor duce a-i îmbrăca decît în caz de lipsă, mai ales în vreme de războiu, și și atunci vor fi puși numai să îngrijească de ordine prin țară. Aști-as clasa a 3-a.

Vine apoi a doua clasă în care să vor lua cu capul mare și gușați; pe aceștia li vor îmbrăca numai pe scurtă vreme, ca să li deprindă cu treburile la cari li vor fi puși.

În clasa intlie apoi vin ceilalți toți, cari sunt sănătoși teferi, doar atîta că unii sunt cam slabi, ori au cite un neajuns mai neînsemnat. Pe aceștia apoi li duce regulat pe 2 ani, punîndu-i să slujească prin cele orașe depărtate, ori prin munții Bosniei.

Așa îndrumarea ministrului nu mai cruță pe nime de armată. De acum toți vor fi cătane. Flăcăii noștri de pe sate vor cînta de acum cu toții:

Ești mîndre 'n deal la cruce  
De vezi Neamțul cum ne duce...

căci într'adevăr li vor duce pe toți cari pot umbla cît de cît pe picioare și nu s'orbi ori muți ori surzi ori nebuni.

După-ce ministrul adă îndrumări a prins greaza pe toți feciorii mai, slăbuți, și acum să vestește, că prin ucele sate, mai ales prin cele dela Miază noapte, feciorii părăsesc vatra și pleacă fără pașaport, pe căi lăturalnice, în țări străine, la America! O mulțime de ei au fost până acum prinși la graniță și trimiși înapoi cu șupa.

Întrebat, dacă nu cumva prin asta armata va suferi, atît în țaria ei de suportat greutatea slujbei, cît și în înfățișarea ei frumoasă și voinică de azi, — un comandant militar a răspuns:

— Nu. Gă acești feciori, luați cu scăderi, nu vor fi puși sub arme, ci folosiți, după deprinderile lor de-acasă, prin cancelării și prin locuri de pază și de lucru pe la magazine, și la cîte treburi toate ale armatei, la cari azi să folosesc feciorii voinici, subtrăgîndu-se dela arme zeci de mii de brațe. Pe viitor cei buni vor fi sub arme, iar schiopii și chiorii și slăbănogii vor forma numai trupa de muncitori trebuințelor de rînd ale armatei. Armata însăși nu va pierde astfel nimic din voinicia și frumuseța ei de azi.

### Credința Ungurilor

față de casa Domnitoare.

— Oglindită în America. —

Un cetitor al nostru din America ne trimite o invitație la o mare petrecere de vară a Ungurilor din Cleveland, — arangeată pe 21 Iulie 1912. Programul petrecerii stă din 13 puncte, precum: primirea oaspeților din alte orașe, muzică, prînz cu „magyarosan tû ott malacz“ (purcel fript ungurește), etc. Iar după prînz (așadar după-ce lumea a tras un pic și la măsă), să produc corurile de cîntăreți, și printre producțiile lor sunt întretăsite următoarele „jocuri“ desfășurate de ungurești inimi:

Punct 4. Aducerea înainte și prezentarea (recomandarea) grofului Tisza István. Apoi: Azvirire pe întrecere asupra lui Tisza István! Cel-ce îl azvirle din gură mai mulți dinți, capătă un premiu prețios!

5. Prezentarea lui Francisc Iosif întilul, rege apostolic, în mărime naturală, cu coroana pe cap. Apoi: azvirire pe întrecere asupra căpășinii lui Ferencz József întilul. Cel-ce de mai multe-ori izbeste jos coroana de pe curcubeta lui (kobakjáról) acela capătă un premiu prețios!

Și apoi încolo iar jocuri patriotice.

Plini de scribă arătăm aci cu ce fel de jocuri proaste își petrec patrioții duși la America, — dar, durere, aceste jocuri desfășurate acolo pe pămîntul libertății nemărginite, ridică nițel vâlul de pe sufletul multor Unguri, nu numai din America, ci și de aici de-acasă! De lingșit lingșesc pe prea bunul Domnitor, ca să le dea mîna slobodă și putere a face în țară ce le place, — dar în sufletul lor s'ar juca și ei de-a America cu el...

\*

### „Valahii să-și facă școală“.

O foaie ungurească din Budapesta aduce următoare știre:

„În comuna Nadeșul unguresc, înainte cu 5 ani școala românească gr-cat. a fost înconiată. De atunci cei vreo 300 de băieți români, cercetau școala romano-catolică din sat, dar cele două încăperi scunde ale acestei școli, nu puteau primi pe toți copiii de școală, iar odaia a treia din aceiași zidire era casă de cetire a țăranilor unguri, cari nu voiau să iasă din ea, ca și în localul acela să se facă odaie de învățămînt. Înzadar a cerut o asemenea și comuna și inspectorul, că scaunul școlar romano catolic nici habar n'a avut de asta. Așa apoi cei din scaun au adus o hotărîre tare temeinică, și anume, că: nu mai primesc în școala lor pe băieții români! Preotul catolic, Iosif Mathe, de pe amvonul bisericesc vorbind despre această hotărîre a saunului școlar, a zis între altele:

— Valahii să-și facă școală, dacă le trebuie! Bastarzii lor (bitangii lor, adică copiii lor) nu ni-i aducă pe capul nostru!

Atîta spune foaia ungurească și din șirele acestea noi vedem îndeajuns oglinda atîtor dureri pe cari avem să le purtăm din pricina legii lui Apponvi. Că noi ne aveam școlile noastre, cari mai bunele, cari mai slăbuțe, dar tot erau, și tot învățau băieții noștri ceva, macar ceti și scrie. Legea lui Apponyi însă, cerîndu-ne școli ca niște palate și învățători plătiți foarte bine, — ne închise cu duimul școlile, și în locul lor altele statul închizător nu ne ridică, și așa ne trezim, că statul însuș, prin o lege patimașă, ne ține fercați în întunerec și nu ne lasă să ne deschidem ochi, ca toatecă noi o dorim atît de mult acesteal Iar acolo, unde, ca și în Nadeșul unguresc, copiii noștri merg la o școală confisională ungurească sînt dați afară și ocărți cu vorba de „bastarzi“ (bitangi)!...

E aceasta cea mai tristă poveste a vieții noastre neodjite și plină de amărăciune. Numai Dzeu bunul ne vede sufletul și știe cîte avem de suferit și de îndurat, dar pentru aceia trebuie să anzim zilnic strigătele jidanilor, că noi Românii din țara asta suntem „fericiți“, dar nu vrem să fim „recunoscători“ statului ce ne fericește!

Iacă Nadeșul unguresc pildă vie, cît de fericiți suntem!

Și cîte locuri de acestea nu mai sunt unde copiii de român sunt dați afară din școlile confisionale ungurești, în această țară! Iar unde sunt primiți, ca și'n gimnaziul din Orăștie, li se poruncește ca să învețe și religia în limba ungurească și să nu grăiască o vorbă cît de mică nici în școală nici afară de școală. Românii între ei în limba maiorii lor!

Dacă altceva nu, numai faptul acesta rușinos ar trebui să îndemne satele noastre unde sunt stări ca în Nadeșul unguresc, să facă oamenii ce pot și să-și ridice școli, ca să nu ne rămîna băeții fără nici o învățătură.

### Ne patriotizăm...

La notița noastră din numărul trecut, am primit dela Ilia o scrisoare, care ne descrie Concertul din vorbă. Iaca ce ni-se scrie:

Dle Redactor!

În ziua de 2 Aug. n. în numele Reuniunii femeilor române gr. ort. din Ilia, dl. protopop Mureșan și dna, au aranjat un Concert cu concursul dșoarelor unguroaice Matilde Andrezs (Csucs), Iosifine Zatochil și Malvina Andrezs (Csucs) cu următorul program:

1. H. Horváth: „Fantasie mignon“, pentru piano, Dșoara Matilde Csuts. 2. F. Mendelssohn: „Arie din oratorul „Ille“, pentru voce, d. Oct. Mureșan și piano Dșoara Malvine Csuts. 3. K. Ábrányi: „Rapsodie“ pentru piano, Dșoara Jozefine Zatochil. 4. Dr. T. Bredicean: Jocuri românești pentru flaută, dl Pompillu Mureșan și piano dș. Malvine Csuts. — 5. E. Ketterer: „Caprice“, Dș. Malvine Csuts. 6. Punct de voce și pian, de Bordesse și Brediceanu (Cine m'au-de cîntând)... 7. K. Erkel: „Bánk-bán“: cu 6 mâni executat de Malvine Csuts, Iosifine Zatochil și Matilde Csuts.

Să înțelege, că un program ca acesta, cu gust așa de variat, „doina noastră dragă“ și cu „Bánkbanul“ lîngă ea, numai „patrioți buni“ le poate pune în programul unui concert — românesc!

Membrele din această Reuniune nu au fost invitate pentru a să înțelege asupra unei petreceri, pentru scopul bisericii din Ilia, căoi numai nainte, în 28 Iulie, a fost o petrecere curat românească, arangeată de Inteligența din Ilia, care dlui Mureșan nu i-s'a părut destul de reușită, nefiind invitați și Ungurii cu cari dsale-i place să-și petreacă.

La acest concert de un caracter renegat, grosul publicului l'au format streinii, dintre Românii mai de seamă, au luat parte numai cîteva persoane în a căror pept noi presupunem că bate o inimă mai românească... De cîtiva din ei ne pare rău că i-am văzut acolo și și-au descoperit prin asta caratele aurului lor național.

Dl Zevedei Mureșan poate fi mulțumit, căci după fleștecare punct

strigătele de „Éljen!“ și „Hogy-volt“ nu mai conteneau... Iar Dsa să preumbla mîngîindu și barba prin sală, încuragîndu și Artistele cari, la urma urmelor ca răspuns la aplauze, au cîntat *Marșul lui Rákoczi!* Cu Csárdás s'a început, cu Rákoczi s'a sfîrșit acest concert în numele unei reuniuni de femei române! Atît. Venit creșcă: atît cît s'ar putea cumpăra un buchet de flori (bineînțeleș tulipani) artistelor și hauptarangerului... L.

Cît de mult am fi dorit să primim despre acest concert o scrisoare, care să ne certe una bună, că am putut și bănuî pe un protopop român că arangează, în scopul bisericii sale, un concert, care din punct de vedere românesc ar putea cădea sub ceva bănuială.

Dar dorința noastră, uite, nu ni-s'a împlinit, ci ni-a venit aceea, ce așteptam cu inimă strînsă de grijă!...

Am scris anume notița din numărul trecut, — doară prin aceea înțurim asupra aranjatorilor să șteargă din coloritul maghiaron al producției, macar ce pot, — în interesul bunului lor nume și spre bucuria noastră a tuturor Românilor. Și ce frumos o puteau face, dacă voiau:

Ca să copere coloritul strein furisat în program, era destul dacă dnii arangerii cereau dșoarelor cari au încheiat programul cu „Bánkban-ul“ unguresc, ca, la aplauzele ce vor urma, ele să răspundă cu cîteva doine sau marșuri frumoase românești, sau cu poutpourul de Mureșan în care vine nainte și „Deșteaptă-te Române!“

Vedeam toți în aceasta un gest nobil, care trebuia să ne încredințeze, că aci n'a avut nimeni de gînd să bruscheze simțămitele noastre naționale, — și par'că mai puteam tăcea.

În loc de asta însă, dșoarele au răspuns aplauzelor cu cîntarea „Rákoczy marș“-ului! Curat ca o pîlmuire a tuturor bunelor așteptări a Românilor!

Aci apoi filosofia noastră încețază. În astfel de concerte, vadă cine poate manifestări românești, — noi vedem niște plecăciuni de nebleznici în fața șovinismului maghiar tot mai obraznic și pentru noi tot mai primejdios!

Iar »Români« cari pun la cale astfel de manifestații, — în ochii noștri să scoboară jos de tot!

Vai de ei, și vai de noi!

### Din România.

Nenorocire în munții Bucegi. Vinerea trecută frații Șerban și George Magheru, — fiii raposatului general Romulus Magheru din România, cari să mutaseră de cîteva zile cu familia în Bușteni — au făcut o escurziune în munții Bucegi, ca să urce vîrfal zis „Caraimanul“. După un urcuș de cîteva ore, cei doi escurzionisți, ca să scurteze drumul, au apucat pe c

potecă laterală, pe unde trebuiau să urce mai multe blocuri de piatră (bolovani mari), cari să vede că se prăvăliseră de mult din munte. Frații s'au urcat pe acele blocuri de piatră și mai aveau câțiva pași până la cărare, când blocul, pe care să afla Șerban Magheru, să prăvălă de odară cu acesta. Șerban Magheru dete un țipet. Blocul de piatră, în căderea lui, luă și două petri pe cari să afla George Magheru, astfel că cei doi frați să prăvăliră cu pietre cu tot pe povârnișul muntelui. George Magheru, putînd să se acate cu mâinile de un alt bloc de piatră, rămasă acolo nemișcat. Șerban Magheru să prăvălă însă până într'o groapă de vre-o patru metri adîncime. Bolovanul rostogolindu-se peste el, Șerban Magheru a rămas mort pe loc!

Un țaran, care din întâmplare trecea pe acolo, auzi strigăte de ajutor ale lui George Magheru și luîndu-se după partea de unde veniau strigătele, ajunsese în fața prăpastiei, unde îl găsi pe nenorocit cu mâinile prinse de un stan de piatră. Acesta nu putu spune mai mult decît, că la oare-care depărtare să află fratele său — apoi leșină. Țaranul ridică pe nenorocit pe brațe și îl duse la casarma de jandarmi din Bușteni, de unde porni o patrulă în căutarea celui alt nenorocit, pe care l-au găsit — mort. Capul îi era zdrobit, creierii risipiți, o mână și un picior îi erau smulse din corp.

George Magheru, din fericire nu s'a ales decît cu cîteva rane neînsemnate.

### O lămurire.

Pentru câțiva domni dela Hațeg și pentru alți „buni prietini“ ai noștri.

— „Tipografia Nouă“, calumniată. —

În preajma zborului Vlaicu la Hațeg, câțiva domni de acolo, pe care din păcate, noi ni-i credeam oameni buni, — au umplut lumea în jurul lor cu zvonul senzațional, că: Vlaicu nu merge să zboare și la Orăștie, căci e supărat pe Orăștieni, cari anul trecut, când i-s'a pregătit zborul aici (pe care, după stricarea mașinii la Brașov, nu l'a putut ține), Orăștienii cari făcuse pregătirile, i-au făcut cheltneli grozave și i-au luat sume foarte mari. L'au jăfuit așaziind!

Zvonul avea și un rost practic. El însemna: Cei din acest comitat, nu așteptați să vedeți pe Vlaicu la Orăștie, oi hidați la Hațeg, că numai noi suntem oameni „faini“, la noi vine Vlaicu! — Manevra a și reușit. Chiar dela Orăștie au mers mulți la Hațeg la zbor.

Iar ponosul jafului a fost aruncat asupra cancelariei dlui adv. Dr. R. Boca și asupra „Tipografiei Nouă“, care i-ar fi socotit dlui Vlaicu prețuri strigătoare la cer pentru ceea ce i-a lucrat. Dl. Dr. Boca, pe cît știm, va da lămurire

în un ziar de zi. Noi aci vrem să arătăm cît adevăr e în vorba despre jaful „Tipografiei“ noastre.

Știm că anul trecut s'au comandat și făcut aici pentru zborul dlui Vlaicu, foarte multe tipărituri. Când am văzut că nu va zbura, nici n'am mai ținut samă de plata lor. Dar într'un tîrziu ni s'a cerut de arangiatorii zborului, socoata pe tipărituri, că dl Vlaicu, deși n'a zburat, voște să plătească. Proprietarul „Tipografiei“ aflînd de asta, m'am dus la conducătorul atelierelor și i-am cerut să facă dară prețurile, dar să lapede din prețul adevărat cît numai să poate de mult, să ni-se întoarcă cît de cît ceva din spesele avute. Nici chiar spesele efective să nu să ceară! Imi aduc aminte cît s'a împotrivit conducătorul tipografiei la unele reduceri de prețuri, cari prea am spus să fie scăzute. Aveam conștiința foarte liniștită, că am contribuit mult ca spesele lui Vlaicu la Orăștie să fie cît mai mici.

Tare mi-a căzut greu, cînd am aflat acum, că e plină lumea, că am tras de pe Vlaicu prețuri, în cît nu vrea să mai audă de Orăștie.

Pentru liniștea proprie, ca să văd nu cumva conducătorul tipografiei mă compromite prin facere de prețuri scandaloase, — am luat îndată pe un domn tiner și i-am zis:

— Te duci la Arad, la tipografia partidului național „Concordia“, care, ca tipografie națională, de sigur lucrează cea mai ieftin, mai ales pentru dl Vlaicu, care e și dsa azi un om al neamului, față de care toți trebuie să fim cu cruțare, ca recunoștință pentru bunul nume ce face neamului cu zborurile sale. Duci la acea tipografie tipăriturile ce noi le-am făcut pentru Vlaicu anul trecut, și cere prețuri pe ele, — sub cuvînt că îți trebuiesc pentru un alt oraș unde va fi poștit! Ceri să le faci tocmai așa cum noi le-am făcut anul trecut!

Mi am zis: Tipografia partidului știe cine e azi Vlaicu, și de sigur, ca un ajutor național, îi va lucra mai ieftin ca altora. Totuși vreau să văd, cu cît am lucrat noi mai scump, deci cu cît l'am „jăfuit“?

Iaca ofertul ce l'a făcut, pe aceleași tipărituri, tipografia partidului național:

800 Placate mari, românești, 39 cor.  
Noi le-am făcut anul trecut  
acelea cu numai 30 cor.  
deci cu 24% mai ieftin!  
Iar pentru al doilea termen i-am  
făcut 1000 placate, cari, după  
socoata tipografiei dela Arad  
ar costa 47 cor. — tot cu 30 cor;  
deci cu 35—40% mai ieftin!

Pe 500 placate ungurești, cere  
„Concordia“ 32 cor.; noi le-am fă-  
cut cu 25 cor., deci cu 27—28%  
mai ieftin!

Pe Bilete de intrare cere ti-  
pografia „Concordia“: din acelea  
cari să vor face 6000: 8 cor. de

mie. Noi le-am făcut cu numai  
4 cor. mie! Deci cu 100% mai  
ieftin!

Pe cele din cari s'ar face 4000  
bilete, „Concordia“ cere 10 cor. de  
mie. Noi le-am făcut și acestea tot  
cu 4 cor. mie!

Pe cele ce s'ar face 1000—2000,  
„Concordia“ cere 14 cor. Noi am  
făcut și acestea tot cu 4 cor. numai!  
Sau: de 3 ori și jumătate mai  
ieftin!

Așa am „tras“ noi de pe Vlaicu.  
Încît suntem siguri că celelalte ti-  
pografii au să ne ridă cetînd cele  
de mai sus, că cu ce prețuri lucrăm!  
(Socoti: bilete cu fond în altă  
culoare (Untergrund), perforate  
în caete de 6 pe o foaie, nume-  
rotate cu mașina și broșate!)  
Dar asta n'ar fi știut'o nimenea  
nici odată, dacă nu ne venea acest  
atac dela „bunii pretini“, cari par'că  
au trimis vestea rea tot cu auto-  
mobilele și cu mașini de zburat,  
— așa au umplut lumea cu ea,  
făcîndu-o să se crucească de rău-  
tatea noastră!..

„Dar, — ne ar putea cineva în-  
treba — aceste prețuri le-ați făcut  
lui Vlaicu anul trecut, în vederea  
faptului că n'a zburat. Cu ce pre-  
țuri lucrați însă de regulă, în îm-  
prejurări normale?”

Răspundem: Căutați tot la dl  
Vlaicu. Dela Hațeg ni-s'au cerut să-i  
facem bilete de intrare. Nu auzi-  
sem urlul zvon și i-am lucrat cu  
prețurile noastre regulate. I'am  
socotit mie de bilete cu 5 cor. 80  
fl. Așadar încă tot departe de 8  
cor. de 10 și de 14 cor., cît cere  
de pildă tipografia partidului na-  
țional „Concordia“.

Dar dacă n'am fi fost cu nimic  
mai ieftini decît „Concordia“, oi  
lucram cu aceleași prețuri, —  
avea cineva drept că ne arunce  
pentru asta vorbe?

Acestea pentru lămurirea dom-  
nilor dela Hațeg, apoi pentru a dlui  
Gusti Nicoară din Deva, care auzim  
că ducea ca mare triumf hula a-  
supra noastră dela om la om. (Explic-  
oția: Banca dsale „Industria“ ni-i  
datoare 40 cor. pe tipărituri, și am  
cutezat să i-le cerem și s'a supărat  
pentru asta, — dar de dat, firește,  
tot nu ni-le-a mai dat! Acum ne  
plătește cu bani mărunți, vorbin-  
du-ne de rău. Cu ce temei, să vede  
mai sus).

### LA HAȚEG

dl inginer Vlaicu a găsit primirea  
cea mai de inimă, din toate lo-  
curile prin olte a trecut pîn'acum.  
Căci comitetul arangeator a hotă-  
rîrit, să nu-i facă cheltneli  
de loc. În acest scop a rugat pe  
bogatul proprietar de mare firez,  
dl Peccol (italian) să-i dea socin-  
durile de lipsă la hangar și la a-  
rangearea locurilor, fără plată, ceea-  
ce dl Peccol a făcut'o cu multă  
prevenire și plăcere! Iar cele-  
lalte spese (cu tipărituri, placate,  
lucrători, etc.) le-au coperit prin  
colectă între fruntașii din loc. Spese  
au fost negreșit mai mari ca la

Orăștie, totuși comitetul le-a coperit  
toate din al său, — ceea-ce  
scoatem la iveală cu toată lauda.

Dar care cînd e vorba să-ți  
scoți vrednicia proprie la iveală,  
ce lipsă e să arunci asupra altora  
blifeli? — cum au făcut'o acești  
harnici frați, aruncînd asupra noas-  
tră dela Orăștie, ponegriri atît de  
neadevărate!

### La Virșeț!

Duminecă în 11 Aug. dl A.  
Vlaicu zboară la Virșeț!

După zborul dela Orăștie a  
mai stat printre noi Luni și  
Marți, iar Mercuri dimineața a  
plecat la Virșeț pentru a su-  
praveghia pregătirile de acolo.

Alergați cu toții, frați Ro-  
mâni, căci lucru frumos și mi-  
nunat veți vedea!

— După Virșeț, dl Vlaicu are  
de gînd să zboare la Oravița apoi în  
Ardeal în vre-o două locuri, la Bis-  
trița, — și apoi trece în Țară, unde  
conducerea armatei are de gînd  
să fabrice mașini Vlaicu pentru  
armată, sub — supravegherea dsale.

Meargă cu bine peste tot locul.

— Drăguț a fost Vlaicu după co-  
borirea sa din zborul dela Orăștie.  
Dîndu-se jos din mașină, luat de lume  
pe sus, cînd a ajuns la hangar, a aflat  
aci pe mamă-sa primîndu-l cu ochii  
în lacrimi. El s'a apropiat de ea zî-  
cîndu-i:

— Am zburat, mamă, roată pe de-a-  
supra șurii noastre. Am văzut și vișel  
prin curte!..

Duloasel mamă i-au trecut lacri-  
mle și a început a rîde fericită, văzînd  
că feciorul ei departe de a fi speriat  
de o călătorie așa primejdioasă, e tot  
voe bună și glume!

### Podoaba unei case

este: biblioteca, scrierile cu  
cărți, care arată că în acea casă  
să află un suflet iubitor de lumină,  
de știință, de carte!

### Și cu bani puțini

poți avea o bibliotecă aleasă în  
oasă! Că să află azi și lucrările cele  
mai alese, tipărite în cărțile ieftine,  
de 20—30 fileri, 1 coroană,  
— ca și omul mai sărac, tinerul  
doritor, să își poată cumpăra lucra-  
rea vestită cutare.

„Librăria Națională“ S. Bornemisa  
dela Orăștie, vine într'ajutor  
celor ce doresc a-și arangea (rîn-  
dul, bibliotecă. Are planuri gata de  
biblioteci ieftine

de 12 cor. 25 cor. 50 cor. și mai  
sus. Pentru 12 cor. îți trimite vre-o  
50—60 cărțile literare și de știință,  
tare felurite și bine alese, în cît sunt  
un bun fundament de bibliotecă  
(adunare de cărți) pentru familie,  
pe care cu timpul le întregiști după  
plăcere.

Cei ce voți a avea bibliotecă  
bine aleasă, scrieți la „Librăria Na-  
țională“ S. Bornemisa din Orăștie  
(Szászváros), să vă trimită plan de  
cărți și prețul lor!

### Cei ce aveți

bibliotecă, dar ați dori s'o întregiți,  
și nu cunoașteți cărțile mai nouă,  
cele mai alese, — scrieți librăriei  
că ce fel de cărți aveți pînă acum,  
și ea vă arată care cărți s'ar pot-  
rivii mai bine, ca întregire în bib-  
lioteca d-voastră.



## Vlaicu la Orăştie.

Cum era de prevăzut, zborul de Duminecă a lui Aurel Vlaicu a atras la Orăştie atîta lume, cum poate nici-odată nu fusese aici. Foata noastră dusese până în cele mai largi depărtări vestea zborului acestuia, care avea să fie mai însemnat, ca ori-care altul, deoarece Vlaicu îl făcea în locul, unde întîia oară își cercase aripile mașinei sale de zburat, trasă, pe-atunci, în loc de motor, de puterea brațelor flăcăilor din satul său Binținți, — și lumea a venit, ca pe iscusitul zburător să-l vadă zburînd acum la Orăştie cu adevărata sa mașină. Veniseră oaspeți până de departe, dela Blaj, dela Sibiu, dela Hunedoara, Hațeg, Deva, Brad, etc., și din alte părți, iar Orăştia și jurul au dat năvală cu toții pe »Dealul-mic«, așa că întreg dealul acesta era o mare de oameni. Mulțimea s'a putut vedea în întregul ei numai în clipa cînd, după un zbor de 33 minute, Aurel Vlaicu s'a coborît nainte publicului, și atunci toate cordoanele și zăgazurile s'au rupt și s'a dat năvală spre zburătorul, care storsese lacrimi de bucurie. Dealul întreg albise de mulțimea porturilor albe ca zăpada, a țaranilor noștri, printre cari unii domni îmbrăcați în hainele lor întunecate, se perdeau aproape.

La zborul lui Vlaicu a fost de față ca la 10.000 de oameni, între cari și mulți străini din Orăştie, Alba-Iulia, și alte orașe apropiate. Cam dela 4 ore d. s. a început să cînte muzica militară din loc, desfătînd cu frumoase aril naționale publicul, iar în pauzele muzicii, corul din Dobra, sub conducerea învățătorului-director Toma Roșiu, cînta frumoase melodii naționale!

Cînd apoi sosiră orele 6, hangarul din fața publicului să desfăcî și ieși mașina cea foarte frumoasă alui Vlaicu. De departe să vedea pe aripi scris numărul 38, pe care îl căpătase Vlaicu la zborurile dela Aspern (l. Viena). După-ce mașina e trasă pe cîmp și așezată ca de plecare, Vlaicu, în haine de zburător, cu o pelerină de gumă și cu șapcă de piele pe cap, se apropie de zmeul său și după o scurtă cercetare, urcă în luntrea de sub aripi. Motorul începe să funcționeze, helicele zburătoare și după-ce mașina aleargă cîtva pe pămînt, se ridică în aer și pornește spre pădure în susul dealului. Urcarea pe deal în sus, îi ia însă puterea trebuitoare pentru înălțare, și înălțarea de pe pămînt urmează prea tîrziu și n'are putere să urce destul de repede așa de sus, că să treacă peste pădurea ce-i sta în față. De aceea Vlaicu își oprește zmeul, și coboară în vîrfurile dealului și îl întoarce la locul de plecare.

Face încercată aceeași încercare, dar pățește același lucru a doua oară. Urcarea la deal îi lua forța de aripă pentru urcare repede în aer.

A doua oară să oprește în vîrfurile dealului. Publicul e cuprins de mare grijă și neliniște. Dar Vlaicu bagă de samă pricina — și nu mai vine în jos cu mașina, ci de-acolo să avîntă cu ea în aer! În cîteva clipe e pe de asupra privitorilor și trece ne-mai oprit și înălțîndu-se tot mai sus și mai frumos! Publicul, aprins de plăcerea vederii, izbucnește în strigăte și urale! Vlaicu se înalță din ce în ce mai sus, trece pe dinaintea întinsei linii de privitori, apoi să întoarce și zboară în cercuri elegante pe de asupra lor și face cu mîna, mulțumind pentru urale. După-ce arată dibăcia în întorsături istețe, mergînd din ce în ce mai sus, în apropierea publicului și peste oraș, după vre-o 12 minute de zbor, face semn cu mîna că — pleacă spre satul nașterii sale, spre Binținți! Mașina se îndreaptă într-acolo și din clipă în clipă să depărtează și începe a se perde din vedere. Să urcă par'că tot mai sus și e tot mai departe. Să mai vede cît un cocostîrc, cît o rîndunică, apoi peste 6 minute nu să mai zărește decît ca un mic punct negru, de-asupra unei gene de nor; pierce apoi de tot din vedere și publicul nu-l vede deloc cu ochii liberi. Acum era deasupra casei sale peste care s'a învîrtit de vre-o trei ori și a făcut cu mîna bătrînilor din sat, cari nu putuseră veni la Orăştie cu grupul cel mare ce venise. După o așteptare de cîteva minute, punctul negru să ivește din nou și încetul cu încetul se deprinde din zare și într'un tîrziu mașina, care venia în goană nebună, să vede trecînd peste bisericile orașului fiind de 6—7 ori mai sus ca turnurile lor, iar o aproape, iar o de nou de-asupra. Să aude tot mai tare zgomotul motorului, mai dă o roată pe deasupra publicului și după cîteva învîrtiri foarte frumoase în cercuri mici, venind dinspre oraș însepe a se coborî și cu o foarte frumoasă mișcare, ușor din cale afară, mașina se lasă pe pămînt, se oprește, ca o pasere ce mai face o legănare după ce s'a dat jos...

În clipa asta fetele și flăcăii din Binținți, cari veniseră cu steag vîlnat în grup mare la zbor, rup rîndurile și aleargă cu un buchet de flori și cu o cunună spre iubitul lor consătean! Mulțimea cealaltă îi urmează și dealul întreg albeste deodată de mille de oameni. Vlaicu e ridicat pe umeri și dus în triumf spre hangar, purtînd cununa dragilor sei frați din sat!... E luat apoi în automobil împodobit cu flori a dlui Vulcu, și adus în oraș.

Toată lumea a rămas foarte mulțumită de reușitul zbor. Foata maghiară din loc, »Szászváros« scrie un articol mare și elogios despre Vlaicu.

Să trăiască!

## Turcia în flacări.

Vestile din Turcia sosesc tot mai îngrijitoare și arată tot mai mult, că această țară stă în pragul unei zguduirii mari și grele. Nemulțumirea se întinde în ea în cercuri din ce în ce mai largi și în zilele din urmă în fruntea nemulțumiților s'au pus înșiși ofițerii armatei turcești. Vreo 50 de ofițeri din Salonic au ținut, în frunte cu doi majori, o mare adunare politică și au cerut cu hotărîre ca ministerul să închidă sfatul de-acum al țării, să risipească alegeri noi, ca doară--doară noul sfat al țării să poată readuce în stat ordinea și liniștea.

Guvernul cînd a prins de veste de adunarea aceasta a ofițerilor, a dat poruncă, ca toți ofițerii cari au luat parte la ea să fie îndată prinși și duși înaintea tribunalului militar! Porunca însă nu s-a putut duce în deplinire, căci într-asta însăși capitala țării, Constantinopol, a început să fiarbă și mulțime de om s'a ngrămădit pe străzi, cerînd închiderea dietei de azi!

În fața atîtor primejdii, guvernul s'a adunat în sfat grabnic, și ca să ucidă ori-ce început de turburare, a pus orașul Constantinopol în stare de asediu, ca pe vreme de războiu, cînd orice călcare de lege să pedepsește de un tribunal scurt la vorbă, cu moarte! Totodată dieta țării a închis-o și va pune zi pentru noi alegeri dietale. O parte mare a deputaților au însă de gînd, ca să se adune în vreun oraș mai mic din țară și-acolo să se sfătuiască, cum s'or putea pune capăt tulburărilor. Acest sfat însă nu-l pot ținea nici în Smirna nici în Salonic și nici în Adrianopol, deoarece armata din aceste orașe e împotriva guvernului și comandantul regimentelor din Smirna, pașa Abdullah, a trimis telegramă ministrului președinte, că dacă dieta țării nu o închide, peste 48 de ciasuri pornește cu armata împotriva Constantinopolului.

Pe lîngă aceste neînțelegeri din inima țării, aceleș tulburări bîntuie și încolo în țară și mai ales în Macedonia, unde bandele nemulțumiților s'au pus din nou pe jaf și omoruri.

Nu-i mirare, că între astfel de împrejurări guvernul și-a perdat aproape de tot capul și nu-i în stare să facă liniște.

Neînțelegerile le-a mărit în zilele din urmă și vestea îngrozitoare, că la granița țării cu Muntenegru, armata turcească s'a încăierat cu soldații muntenegreni dela paza hotarului. Încăierarea s'a început pentru că

soldații turci au intrat cu vre-o 200 de metri pe pămîntul muntenegrean și au început să ridice șanțuri de apărare! La asta păzitorii muntenegreni au început să tragă gloanțe asupra soldaților turci, cari de-asemena au răspuns cu împușcături, și în felul acesta s'a încins între ei o luptă în toată forma, care a ținut cîteva ciasuri și s'a sfîrșit cu retragerea soldaților turci, cari au lăsat în șanțuri 60 de morți! Căci muntenegrenii sunt țințași buni, e greu să îi foc cu ei. Muntenegrenii au pierdut 10 soldați și 12 răniți.

Vestea aceasta în Constantinopol a stîrnit mare aprindere, mai ales după-ce s'a aflat, că în Muntenegru sunt regimentele înarmate și puse pe picior de războiu. Asta o aduc politicienii turci în legătură cu vorbele regelui Nichita al Muntenegrului, care ar fi zis unui scriitor dela o mare gazetă nemțască, că el e la toate gata și n'impjurările grele de-acum n'are decît să s'apuce de folosirea lor și să dea poruncă de pătrundere în Turcia.

## Grozăviile unui nebun.

La Băile Bagnoli din apropierea orașului Neopol (în Italia) sosisse cu cîteva zile mai înainte un anumit Francis Puocolo, sergent penzionat de jandarmi.

Cîteva zile noul oaspe nu bătea nimărui la ochi, avea o purtare liniștită, ca toți oamenii. Se scâldea, umbla la plimbare, citea jurnale și părea vesel.

Într-una din zile însă, dimineața, a ieșit din odaie foarte întunecat la față și minios. Umbla de ici-colea fără să schimbe cu cineva o vorbă. S'a suit mai apoi în odaia ce da spre o terasă, un loc deschis în gînz, și a început să-și curețe revolverul. În fața ferestrii lui era o altă chilie, și locuitorul din aceasta, văzînd pe Puocolo umblînd cu arma primejdiosă, ba văzîndu-l apoi că ascute și un mare cutîț, a dat de știre hotelierului că omul din chilie cutare trebuie că are gînd rău ori e nebun.

Hotelierul, însoțit de doi polițiști, a mers la odaia lui Puocolo, dar ușa era încuiată și el sta pe fereastră proptit în mîni, cu ochii tulburi, par'că plini de slăge, și nu voia să deschidă cu nici un preț ușa! Au trimis îndată după ajutor încă, și a venit încurînd un sergent dela poliție cu vre-o zece polițiști. Sergentul tocmai căpătase și penzia lui Puocolo și acum venea să i-o dea. Acesta însă la început nu voise nici s'audă de deschidere, dar apoi, la rugămintea sergentului, a crepat puțin ușa. Abia a făcut însă un polițist cîteva pași spre intrare și din lăuntru zbură un glonț de revolver, care trecu prin palma polițistului

sfredelindu-i o și apoi răsună o nouă bubuitură, care doborî la pămînt pe un alt polițist, stingîndu-i viața!

După asta polițistii nu știau ce să facă. Să spargă ușa și să intre cu purerea pe nebulă nu să cuteza nimeni, știind bine că asta ar aduce cu sine altă moarte. Dar mai era teamă, că nebunul, de nu l-răpun îndată, va începe să puște pe oamenii de pe stradă. Au oprit repede trecerea pe drumul acela, iar peste ferestrele caselor din vecini au lăsat obloanele ca să fie scutite. Într-asta în ajutorul polițistilor au sosit încă vreo douăzeci de jandarmi, cari s'au înțeles, că pe nebulă așa să-l desarmeze și să-l facă neprimejdios așa, că să-împle întreagă odaia lui cu apă! Sosind noaptea au amînat pe dimineața lucrul acesta, dar polițistii și jandarmii nu s'au depărtat de la locul lor. Puocolo noaptea întreagă n-a dat nici cel mai mic semn de viață. A stat liniștit de tot. Dimineața apoi s'au urcat cîțiva focari în podul casei, deasupra chillei nebulului și după-ace au găurit tavanel (podul) chillei lui, iar înaintea ușii au pus dulapuri și madrațe (saltele de pat) ca nebunul să nu poată eși afară, au început să-l împoaste cu apă. Din lăuntru s'au auzit cîteva pușcături și apoi s'a făcut din nou liniște. Atunci sergentul poliției a dat poruncă, ca dinaintea ușii să se înlăture dulapurile și madrațele, și abea i-s'a împlinit porunca și nebunul s'a și ivit în prag, cu părul vilvoiu, cu ochii scoși din orbite, ud learcă, și a început să strige:

— Omorîți-mă, pușcați-mă!

În clipa aceasta sergentul a sărit înaintea lui cu revolverul în mână și i-a strigat cît a putut, să ridice mîinile în sus! Nebunul încremenit de acest cuvînt neașteptat, a ridicat în sus mîinile, și în clipa următoare l-au prins de mijloc brațele voinice ale sergentului, care apoi l-a dat în mîinile polițistilor, cari l-au legat. A fost pus pe un automobil și dus într-o casă de nebuni. Pe drum a fost foarte liniștit și a început să povestească că de aceea a voit să omoare pe polițist, fiindcă i-au făcut din zi în zi tot mai rece și caldă și-au voit să l-răpnie prin asta. Apa rece cu care fusese bătut, li dase în creierul smintit acest gând.

## NOUȚĂȚI

### Mașină nouă lui Vlaicu.

Mal mulți domni din Arad, în-sulleții de zborurile frumoase ale lui Vlaicu și de laudele, pe cari le-a secerat șoimul nostru în Viena, au ținut o adunare în care s'au sfătuit că în ce fel și chip și-ar putea arăta neamul nostru din Ardeal recunoștința sa pentru fapta ce l-a cîștigat-o Vlaicu în fața neamurilor streine, și au ajuns la bunul gând, că mai nimerit ar fi să l-

arătăm dragostea cumpărîndu-i neamul nostru din această patrie o mașină de zburat nouă, care să poarte numele: *Aeroplan Vlaicu III*. (fiind ea a treia, pe care o face Vlaicu). Gîndul bun a prins rădăcini și atunci iute au hotărît domni de față, să poftească lumea românească din Ardeal, Ungaria și Bănat, să dea toți cîți pot, cîte o sumă de bani, care inse trebuie să fie de cel puțin 20 de coroane, din cari să se adune suma de lipsă pentru noua mașină de zburat alui Vlaicu. Mașina va costa cel puțin 30.000 coroane.

Domni adunați în ședința din Arad au și început atunci îndată adunarea de bani și au adunat cam 2000 de coroane. La aceasta au sărit în ajutor și Români cu inimă din alte orașe și până acum s'a adunat peste 3000 de coroane.

Adunarea darurilor curge înainte și fiecare Român cu dare de mîna e rugat să daruiască pentru mașina de zburat a lui Vlaicu cîte 20 coroane, ca mașina să poată fi făcută cît mai curînd, și să se poată da lui Vlaicu acest prinos de recunoștință din partea neamului, pe care într-adevăr îl vrednicește.

### De-ale zborurilor Vlaicu.

Frumoasă a fost intrarea în Orăștie Dumineca trecută a Românilor din Bîntînți, satul nașterii lui Vlaicu: A venit aproape întreg satul: vre-o 300-400 persoane: barbați și femei, fîcăi și fete, avînd în frunte un frumos steag albastru și muzică. Pe locul de zbor s'au așezat toți la un loc. Au fost fotografiați. Vom aduce chipul lor în „Foaia Interesantă“.

— Arangearea zborului a luat-o asupra sa cancelaria dlui Dr. A. Vlad. Dl Dr. Tolciu cand. adv. în acea cancelarie, ca primaranger, are meritul principal în jurul arangerii, fiind ajutat de un întreg comitet de tineret din loc, care a făcut totul ca zborul să reușească așa frumos cum a reușit.

— Paza și ordinea în jurul zborului a ținut-o poliția ajutată de un pluton de gendarmi și o companie de soldați și de un pluton pompieri. Vrednicesc toată recunoștința.

— Spesele și venitele zborurilor mai nouă ale lui Vlaicu, au fost, pe cît am putut afla:

Spese:	la Arad — 8000 cor.
	la Hațeg — 0 „
	la Orăștie — 1400 „
Venit:	la Arad — 2000 „
	la Hațeg — 6000 „
	la Orăștie — 8000 cor.

La Hațeg spesele au fost coperte de comitetul arangeator prin colectă.

Dr. Octavian Furnea aduce la cunoștință, că și-a deschis o cancelarie advocațională în Rodna Veche.

Cununie. Domnul Ioan Duma, absolvent de teologie și filozofie, își va celebra Duminecă în 11 August n. cununia cu doara Elena Stanca, în biserica gr. ort. din Petroșeni. — Sincere felicitări.

Logodnă. Dl Laurian Fleșeriu, învățător în Răhău și Mariți Gheorghian din Orăștie, logodiți. Dorim tot norocul!

Moarte. Preotul gr. ort. Ioan Suci din Bogata Olteană, a răposat în 22 Iulie p. în vîrstă de 64 de ani. Pe cel mort îl jalea numărăse rudenii și cunoscuți.

Și Pesta are... zburători. În Budapesta pe cîmpia Rákos cîțiva ingineri unguri începători, încearcă mereu de vre-o doi ani să zboare, și aproape în fiecare zi să urcă în mașinile de zburat făcute de ei, dar acestea, știe naiba, par' c'ar fi vrăjite, nu vreau să se ridice decît de un metru doi dela pămînt, și huzdăp cad iară rupîndu-și roțile și stricîndu și motorul.

Gazeta ungurească „Az Est“, face glume pișcătoare la adresa lor. Ci-că deunăzi patru zburători de aceștia făceau iară probe de zburat și erau de față la asta cîteva sute de oameni. Unii dintre zburători au zburat și cinci minute la cîteva metri înălțime. După atîta treabă unul din ei, coborîndu se de pe mașină, a pornit cu pălăria în mîna printre privitori și a adunat vre-o sută de coroane, — spune numita gazetă maghiară.

— E așa de ciudată istoria aceasta, pe care o aflăm descrisă de foile din Pesta, și ea arată așa de mult, cît de departe a ajuns sborul românesc față de al concetățenilor maghiari. Vlaicu, șoimul nostru, să urcă la 7—800 de metri înălțime, și zboară jumătăți de oră într'una, ba dacă firea l-ar ajuta, ar putea urca mii de metri și să plutească cîte 2 ore în văzduh cu mașina sa, care e mai bună decît toate mașinile de rînd acum. Și până cînd zborul soților unguri a bia-l privește cîteva sute de oameni dela cari adună cu pălăria vre-o sută de coroane; ca să vadă pe Vlaicu să adună 10—12 mii de oameni într'un loc și să încasează 8—10 mii de coroane.

Foile mari maghiare din Pesta, în șovinismul lor, despre zborul lor de 5 metri dela pămînt, scriu, dar despre marile zboruri Vlaicu, *tae toate*, vădit înțelese a nu spune nimic de bine despre un Român, — dacă de rău nu pot, precum le-ar cere bătuca.

„Fundațiunea pentru ajutoarea z'aristilor români din Ungaria“. În decursul lunii Iulie, fundațiunea, care cu 30 luni era de Cor. 31.670.29 fl. s'a înmuțit cu următoarele sume:

1. Contribuiri dela particulari prin mijlocirez z'arelor. . . . K 649 66

2. D. N. Brăgadiru, București . . . . .	950.—
3. Venitul conferenței Dr. V. Braniște, Caransebeș	470.—
4. »Patria« inst. de credit și economii B'aj . . . . .	250.—
5. Mărcuș, Crișan și Barbu	100.—
6. Venitul concertului, Ocna	90.—
7. »Ajutorul« inst. de credit și economii Șeica-mare . .	50.—
8. N. N. Arad . . . . .	» 50.—

Total Cor 2609 66

Starca fundațiunii la 31 Iulie a. c. a fost de Cor. 34, 279.95.

Afară de sumele încurse sunt a se mai transpune Epitropiei:

1. Venitul broșurii dlui Dr. I. Lupșeș: »Misiunea episcopilor Bob și Adamovici«, care încă se ridică cam la 400 cor.

2. Donațiunea fer. D-ne Nina Csegedi, care constă din 6 acții »Arișana« în valoare nominală de cor. 600.

3. Venitul conferenței Dlui Dr. Victor Onișor, Cluj.

Pentru ca să se poată face socoteala venitului broșurii Dlui Dr. I. Lupșeș, Epitropia roagă pe cei ce nu au achitat încă prețului ei, să binevoiască a-l trimite cît mai curînd.

La rugarea Epitropiei, mai multe centre românești ca Beiușul, Bistrița, Orăștie, Făgărașul, etc au pus în vedere că vor conlucra la creșterea fundațiunii prin petreceri sau reprezentațiuni, cari le vor arangea în cursul anului. Unii dintre scriitorii nostri au pus în vedere că vor ține conferențe la date potrivite în folosul fundațiunii. Sibiu, 1 August 1912. Epitropia.

Mănăstirea dela „Izvorul Miron“. În amintirea vizitațiilor canonice pe cari le-a făcut în vara și toamna anului 1911 P. S. S. Episcopul Dr. M. E. Cristea al Caransebeșului în 49 de comune din Episcopia sa, la îndemnul protopopului Sebastian Olariu din Făget, în ziua de sf. Ilie a anului de față s'a pus peatra fundamentală la o mănăstire în apropierea satului Românești pe locul zis la „Izvorul Miron“, unde Episcopul Cristea acu-i anul servise o slujbă și la care venia și până acum multă lume, apa fiind bună de leac. Punerea petrii fundamentale s'a făcut cu mare strălucire și slujba dumnezeiască au îndeplinit-o alături de protopopul Olariu încă 24 de preoți. Lumea adunată a ascultat cu evlavie această slujbă rară și apoi predica protopopului Olariu, după care o femeie săracă, însuflețită foarte, dăruiește îndată pentru zidirea mănăstirii 20 de coroane. Pilda ei au urmat-o și alții și la slujbă s'au adunat de tot cam 750 coroane.

După așezarea pietrii fundamentale, zidarii au ridicat de un metru zidul și apoi vor ridica mai departe sfîntul lăcaș dumnezeiesc, care va fi o podoabă în jurul acela și un loc de pelerinaj al buni-credincioșilor creștini. Pentru zidirea mănăstirii banii trebuincioși să adună dela credincioși. Până acum s'au adunat vre o 5700 coroane, dar trebuie să se mai adune, căci zidirea mănăstirii costă 24.000

## Petreceri.

— Comitetul bisericesc gr. cat. din Iernut dă, cu concursul inteliginței și tinerimei din Iernut și jur, Petrecere de vară, Duminică la 11 August n. In hotelul „Central” din Iernut. Venitul curat e destinat pentru biserica gr. cat. din loc.

— Despărțământul „Girbon” al Asociațiunii, invită la Concertul ce se va da, cu concursul d-nei Veturia Dr. Pop, în favorul păgubiților prin cyclon din comitatul Solnoc-Dobloca, în Girbon la 11 August 1912 st. n. în pavilionul bisericeii gr. cat.

— Se invită la Petrecerea cu dans împreună cu tombolă, care se va ține la prinderea postului Sf. Mării, Marți, în 31 Iulie v. 1912, în sala hot. „Mielul de aur” din Hațeg. Venitul curat e destinat în favorul bisericeii gr. cat. române din Hațeg.

## Cu numai 2 cor.

dăm de acum (dela 1 August v.) până la capătul anului „Libertatea” cu adausele sale, celor ce intră ca abonați noi!

Dați această știre tuturor iubitorilor de cetire.

Rugare. Rog pe acei stimați domni cari ar voi să albe noua mea lucrare: „Țiganul la vînat”, comedie originală în două acte, să bine voiască a mă aviza până la 10 August st. v., respective a-mi trimite prețul broșurei de 50 de fil. și 5 fil. de porto, în bani sau mărci postale. Comandînd 3 s'au mai multe exemplare la un loc, pot da fie care broșură cu 36 fil. — Cu stîlmă Emanuil Suciu, înv. în Măgărei, p. Szentágota.

Barbir, care află plăcere să aprindă case. În orașul Nyiregyháza de oțeva săptămîni aproape noapte de noapte izbucnea foc, așa că focarii erau meru în picioare, iar locuitorii orașului îngoziți de moarte, că vor arde rînd pe rînd cu toții. Zădarnic să căuta după răufăcător, că de urma lui nu se putea da. Zilele trecute apoi a fost prins omul rău, vîndut de el însuși. Noaptea se aprinsese adevărat moara de aberi alui Armin Marton și în oțeva minute întreg orașul a alergat la focul uriaș, care cuprinsese zidirea, și pe stăpîni, cari nu putuseră ieși din casă la vreme și abia cu greu au putut fi scăpați, dar averea le-a ars aproape toată, pricinuindu-le pagubă cam de 150 de mii coroane.

Tot în noaptea asta au băgat de seamă oamenii cari stîngeau focul, că cineva aruncă foc și sub streșina unei culini și-apoi o i-a la fugă. S-au luat după el dar nu l-au putut prinde. Intrăcerea cineva băgă de seamă că pe perețele unei case era scris, cu cărbune: Casa asta va arde la noapte.

În noaptea următoare apoi niște polițiști s'au pus la pîndă în apropierea casei și de fapt înspre zorii

dimineții au băgat de seamă, că de casă se apropie un om puternic care pune sub streșină hîrtie și-i dă foc! S'au avîntat repede după el, dară numai după o goană nebună l-au putut prinde. Era barbirul Satz care suferă de boala numită piromanie, adevărat de boala de a aprinde. Căci om în toate prea nu face acest lucru grozav, repetat de atîtea ori.

## „Cosinzeana”

buna revistă literară ilustrată, pentru familii, care apare în editura „Librăriei Naționale” S. Bornemisa din Orăștie, — a scos pe August un număr mare și frumos, cu foarte plăcute bucăți literare, — poezii și proză, și număroase chipuri din viața noastră românească și din lumea mare.

În numărul „Foi Interesante” alăturat la „Libertatea” de azi, aducem și noi chipul corului gr. cat. dela Alba-Iulia, pe care îl găsim în acest număr bogat al „Cosinzeanei”. — Abonamentul 3 cor. pe 3 luni, 6 cor. pe jumătate de an.

O recomandăm cu căldură familiilor fruntașe de cărturari dela sate și dela orașe.

Fapta unor bețivi pe tren. Pe un tren care mergea din Budapesta spre Dobrișin, într'o gară de pe pustă s'au urcat patru țărani beți și au început să cînte și să zbiere, ba mai apoi să rupă la scaune! Călăuzul Anton, Szilágyi auzind larma asta mare a intrat la bețivi în vagon și i-a îndemnat să tacă. Atîta le-a trebuit țărănilor unguri și ei au sărit asupra călăuzului și haid iute cu el spre ușă, ca să l dea afară din tren. Deschiseseră și ușa cînd la strigătele călăuzului veni din vagonul vecin un oficiant de poștă și un călător dela o firmă din Budapesta și cu revolverul în mână au silit pe bețivi să lase în pace pe călăuz. Trenul apoi nu peste multă vreme a ajuns în Dobrișin, unde bețivii au fost arestați, până li se va limpezi capul cu o pedeapsă strașnică.

## Noutăți literare.

## O cărticică veselă!

Au ieșit de sub tipar

## „Versuri flusturate”

un drăgălaș volum de 64 pagini, cu versuri glumețe de ale redactorului „Bobirnacilor” (adausul glumeț dela „Libertatea”) Haralamb Călămăr: dl Ermil Borcea. — Cărticica cuprinde o mulțime de versuri plăcute, cari în o formă glumeață, drăguță, spun multe adevăruri crude din viața omenească!

Dl Ermil Borcea, iubitorul Haralamb Călămăr al nostru, n'are lipsă de laude înaintea cetitorilor acestei foi, cari văd din fiecare număr al „Bobirnacilor”, că stau în fața unuia din cei mai isteți scriitorii veseli ai noștri, — de aceea nici nu stăruim mult asupra drăgățului volumuș, credem că e destul să vestim că a ieșit de sub tipar, și fiecare cetitor să va grăbi a și-l cumpăra.

Prețul: numai 60 fileri, trimis franco (posta plătită)!

A să cere la „Librăria Națională” S. Bornemisa în Orăștie (Szászváros) în a cărei editură a ieșit vesela cărticică.

Cei ce trimiteli banii de abonament (plata de foaie) „Libertății”, puteți pune și banii aceștia pe de-ășupra, și noi îl vom trece la Librărie.

## Trei monologe,

foarte interesante și cu mult haz, a scos de sub tipar „Librăria Națională” S. Bornemisa dela Orăștie — pe cari le recomandă mai a es tineretului, care vrea să joace teatru. Acestea sunt: „Musca”, „Nasul” și „Intia scrisoare de dragoste”. Fiecare costă cîte 20 fil. și 2 fil. de una pentru porto. Cine le comandă toate trei, le capătă cu 50 fileri franco.

## POȘTA REDACȚIEI.

Dlul Teodor „Bogdan” inv. din Toțoiu. — Ne scrii că nu te cheamă Bogdan, ci în loc de B trebuie o altă literă, dar acea literă așa o scrii de incurcată, că nici acum nu putem ceti în ea altceva decît B. Te rugăm scrie-ne legibil numele, macar atunci cînd vezi că nu ți-l'am cetit bine și-l rectifici.

I. B. inv. în Mih. Dta ești din Mih. și trimițînd banii de abonament din Blaj, te-ai scris pe cotorul buletinului postal ca locuitor în Blaj. Negreșit că s'au trimis foi noului I. B. din Blaj, care putea fi altul. — De ce n'ai scris că ești cel din Mih? Prin astfel de comunicări greșite să fac atîtea rătăcirii și neplăceri administrației (chivernisirii) foilor.

Ioan Floașiu, din America. Am primit prin bancă 15 cor. dela Dta. Dar nu ne poate spune nici în ce oraș ești, decum adresa deplină cu strada și casa. Așa nu-ți putem trimite nimic. Scrie-ne adresa.

Petru Armean l. V. Bucium-sat. Ai trimis 3 cor. 50 fil. și ceri: foile ca pl'naci și o „Foaie Interesantă” mai mult. Vei primi dar 1 Lib. 2 Foi Int. 1 Bob. Pentru atîta ajung cele 3 cor. 50 trimise. Ca să capeți și vol. I II din „Eroii Noștri” mai trimite 65 fil. Altfel nu ți-se expediază.

I. Nins, în Cuv. Aceea ai scris'o mai toată din o carte, nu să cade s'o trimiți la noi ca făcută mi-te de Dta.

I. Hosaș, în Sr. Lor. (America). Da, acum ești plătit pe anul de față întreg.

De aici foile merg pe adresa veche.

Maria Simu, în Arad. Ai trimis 60 fil. pentru „Eroii Noștri”, iar 5 fileri de porto n'ai pus. De ce?

Vas. Ud. în Ciop. Nu mai e restanță nimic. E plătit anul de față întreg

Zah. Vulcu în Str. Ceri să oprim o foaie de pe o adresă de până acum și să vîm pe a dtale. Dar că a cui foaie s'o oprim, nu scrii. Scrie-ne.

Ilie Poenar din Mihaleni. Din greșală nu ți s'au trimis „Bobirnacii” în jumătatea întie a anului, — în schimb îți merge de aici încolo pe jumătatea a doua.

Ioan Pop a Petri, Suciu de sus. Am primit banii, dar nu scrii că pentru ce-s trimiși. De ce n'ai scris o vorbă două pe cotorul boletei (mandatului) de bani?

## Măestru curelar,

pregătînd hamuri, dela cele mai simple până la cele mai de lux, apoi șele de piele, șezuturi de trăsuri și tot ce să ține de măestria asta, — recomandăm proprietarilor de trăsuri din loc și jur. E măestru solid, lucrează bine și frumos!

Primește și tot felul de reparaturi de hamuri, șauze, șezuturi de trăsuri și altele.

Adresați-vă la: Ioan Comă, măestru curelar în Orăștie, în piață, lângă prăvălia dlui Ion Lazăroiu.

## Mii și Mii

de oameni binecuvîntă spiriul Menthol s'arat „Omnia”, ca leac de casă distins, atît pentru morburii interne cît și din afară.

Incetează: dureri de cap, de dinți, de stomac, podagra, reumatism, cădere de păr, e.c.

Depozit principal la:

Iosef Grafius, Orăștie.

(654) 1—20

Virgil Vlad, Alba-Iulia.

## Casă de vînzare.

Casa Nr. 5 din Strada Porumbului în Orăștie, cu 1038 metri pătrați loc și grădină, — e de vînzare. Informații în casă, la proprietarul:

(0) 1—3 Ferenczy István.

## Practicant notarial

să primește îndată în cancelaria notarială a subrisului.

Aurel Barbu

(652) 1—2 notar Lăncrăm (p. Sz.-Sebes).

## Practicant sau învățacel de tipografie

să primește îndată în Tipografia „Carmen” P. P. Barițiu din Cluj (Kolozsvár).

Cei ce știu și limba maghiară, sunt preferiți.

Condiții de primire avantajoase.

„Tip. Carmen”

(649) 1—2

Cluj-Kolozsvár, str. Ferencz Jozsef 58.

## Moșie

de 70 jugăre, să află de vînzare din mână liberă, în comitatul Albei inferioare.

La loc bun, roditor.

Informații mai deaproape de vînzătorul. Adresa la administrația foii.

(657) 1—3

## Un tînar

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale sau reale, află loc drept

## practicant

la firma:

Ioan Comșa & Fiu

(656) 1—3

Săliște (Szelistye).

## O domnișoară

absolventă a unui curs privat de comptabilitate cu praxă aproape 2½ ani bine introdusă în toate afacerile de bancă, posedă în scris și vorbire limbele română și maghiară și știe scrie cu mașina, caută aplicare la vre-o bancă sau în biroul unei firme mai mari.

Adresa o dă redacția acestui ziar.

(650) 1—3

## Dr. George Adam

și-a transpus cancelaria advocațională în Timișoara-Cetate în palatul institutului de credit „Timișana” (Liget ut Nr 2) (651) 1—1



## Casă de vânzare!

În Orăștie, — în apropierea poștei, — să află de vânzare din mână liberă două rînduri de case în o curte, nou edificată: partea de cătră stradă constă din 6 încăperi; cea din curte: din două odăi, bucătărie, pivniță, fîntînă, grajd, șopru și grădină.

Informații dă administrația acestei foi. 2-3

## 2 învățăcei și 1 calfă

să primesc îndată în prăvălia mixtă a subscrisului.

Învățăceii cu cîteva clase gimnaziale sunt preferiți.

Calfă poate fi și mai înaintat în vîrstă.

Ioan Cutean  
comerciant, Brad  
(643) 2-3.

## ANUNȚ.

În un orașel românesc, cu liceu să vinde sau arîndează ein mînă liberă o franzelărie (brutărie) și dreptul de mixtă. Nefiind alt brutar și jurul românesc, un brutar român are bune prospecte. Doritori să se edreseze la administrația acestui ziar.

(640) 2-3

## Cine are lipsă de o mașină de îmbătit

cu motor de 4 cai și batoză care alege în sac, să află de vânzare din mână liberă. Mașina e bună, bate la zi 80 până la 100 clăi. Toate uneltele de lipsă, 20 saci și 2 poneve noi, un butoi de benzin.

Cine dorește a o avea, să se adreseze la Administrația foii.

Mașina să poate vedea umblind în Orăștie. (659) 1-2

## Orologiu cu lanț

cu numai 2 cor. 50 fl.

Cumpărînd cantitate mare de oroloage, trimit: 1 orologiu de precizie Anker, foarte fin, aurit, cu lanț cu tot, pentru 2 cor. 50 fl., două cu 4 cor. 60 fl., patru cu 9 cor. și garanță în scris pe 3 ani. Expediție cu rambursă: Cassa de export

P. LUST, Krakau U/5

De nu place, dau banii napoi.

(648) 1-1

## Fărină, — Tărițe.

Fărină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluaturi (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate,

Abraham Manó  
(572) 14— Orăștie (Szászváros).

## 2 tineri

absolvenți de 1-2 clase gimnaziale află aplicare în prăvălia subscrisului sub condițiunile favorabile.

Stan Stefla  
(638) 2-3 Seliște (com. Szeben)

## Secretul meu.

Sistemul meu, de a cumpăra cu bani gata toamna, marfă de mîna întîie, — îmi face cu puțință a pune în vânzare

**Vinuri bune,** curate, exclusiv din Ardeal, — pe lîngă prețurile cele mai ieftine!

Fă o probă cînd ai la casă un botez, o cununie sau altă sărbătoare familiară.

Prețurile: dela 56 fileri în sus. Felurite soiuri curate.

(571) 14-50 HANS STEPHANI  
hotelier, Orăștie (Szászváros).

## VINURI vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEĂ, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lîngă prețurile cele mai moderate.

**Vinuri vechi:** Vin alb 68 fl., Rizling 70 fl.,

Roșu 92 fileri.

Siller 62 fl.

Carbenet 100 fileri.

**Vin roșu din 1911: 54—56 fileri.**

Rachie de trevere (comină) K 1-60

Rachie de comină, specialit. „ 2—

Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachie să experează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă.

Vase împrumutate pe timp de 2 luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEĂ,

proprietar de vii.

(473) Világos, (Arad m.) 21-25

## PENTRU ZIDIRI:

Traverse; legături de fier; cement de Beoxin, Portland și Roman; trestie de stucatură și țesetură de Bacula; impletituri de sîrmă: hîrtie gudronată (pentru coperit) și plăci de izolare; (640) tînieșea neagră și țincuită. 19-20.

Să găsească la firma:

CAROL F. JICKELI, Alba-Iulia și Sibiu.



Plăci de piele „KOLLARIT“ plăci cu compoziție de cauciuc, pentru coperit!

Plăci de piele „KOLLARIT“ foarte potrivit de coperit edificii economice și industriale

Plăci de piele „KOLLARIT“ nestrăbătute de apă. Rezistă ori-cărei furtunii!

Plăci de piele „KOLLARIT“ nu trebuiesc colorate și așa nu recer spese de susținere!

Depozit exclusiv la:

C. Baicu.  
Orăștie (Szászváros).

(651) 1-13

Szám: 1952-1912  
előjárásági

## Árverési hirdetmény.

Szebenmegyei Alsópián község eladja 1912 évi szeptember hó 22 én du. 3 órakor az alsópiáni községi iroda helyiségben, írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a m. kir. földművelésügyi Miniszter úrnak 116 371/1907 sz. rendeletével jóváhagyott rendszeres gazd. üzemterv szerint az E 2 üzemosztályhoz tartozó u. n. „Parau Senti“ nevű erdőész 1906-1915 évi rendes válgásterület képező 92,2 k. holdon tártáható; mintegy 961 m<sup>2</sup> tölgy

haszonfára és 9677 m<sup>2</sup> tölgy és bükki tűzfára becaült fatömeget.

Kikiáltási ár 23.200 K 80 fill.  
Bánatpénz 2320 „ „

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becsjegyzék Alsópián község iródtájában és a szárszebesi m. kir. járási erdőgazdálkodásnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Hányosan felszerelt, vagy elkészve beérkezett és utóajánlatok nem fogadhatók el.

Alsópián, 1912 évi aug. hó 6 án.

Községi előjáróság.

Ioan Androne s. k. Radu János s. k.  
községi bíró. községi jegyző.  
(658) 1-1

Fondat  
la  
anul 1868.

## Salon higienic de ras și frizat.

Premiat cu diferite diplome  
1890, 1891, 1892, 1897.

### P. T.

Subscrisul viu și pe această cale a recomanda on. public Salonul meu de frizat, ras și tuns, întemeiat în a. 1868 (str. Intre țirguri Nr. 6, l. magistratul orășenesc) și în timpul din urmă rezidit și instalat cu aparate de desinfeciere parisiene, utensilii antiseptice de clasa I. și cu toate aparatele prețioase timpului de față. — Promit serviciu *solid* și *prompt* și silindu-mă după puțință a îndestuli până și pretenziunile cele mai exagerate. **Salonul higienic de primul rang**, va fi provăzut cu tot felul de articole de specialitate clasa I., precum: cremă parisiană de ras, praf de săpun etc. etc. Și pentru a feri mușterii mei de diferite morburii



de piele ce s'ar propaga prin întrebuintarea unui piepten, perie și burete pentru toți, — am instalat oglinzi cu mai multe pulpituri numerizate, așa că fieștecare mușteriu va avea gratis într'un pulpit (lădiță) piepten, perie de frizat, cremă parisiană

și un burete de gumii antiseptic. etc. etc., cu prețuri foarte moderate. — Semnez mai departe, cu privire la îngrijirea părului, am introdus după metoda modern de acum, aparate parisiene de clasa I. pentru spălarea capului atât pentru domni cît și pentru dame. — În urma acestor adoptări împreunate cu mari cheltueli, ce mi-le-am cruțat numai spre a arangia **Salonul higienic de primul rang în știț**

== modern american ==

spre a îndestuli mușterii mei, și în speranța, că onoratul public și în deosebi cel român, mă va învrednici de spriginul binevoitor.

semnez cu toată stima:

IOAN ANDRESCU,  
friseur și Perrückquer în ORĂȘTIE.

(622) 3-10

Mărgăritarul dintre toate cafele de cereale — este  
**Cafeaua de seară Perlă alui FRANCK.**

Fiecare înghițitură din ceașcă adevărate  
superioritatea acestei calități foarte fine!

La fiecare cafea de cereale se cuvine însă o mică porție de  
**Veritabil „FRANCK“: Aduș la cafea,**

pentru a produce un gust complet, o culoare frumoasă și poftitoare. — Ambele sorturi să găsească de vânzare în fiecare magazin cu coloniale.

(614) 6-10

O mașină de lână, puțin folosită, să vinde din mână liberă. Doritorii de a o cumpăra se se adreseze la redacția foi. „Libertatea“.

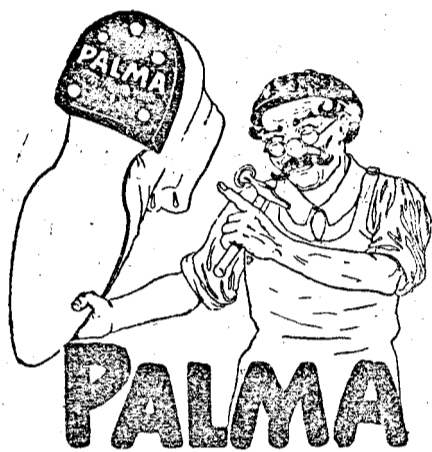
(646 2-3)

Casă cu crîșmă și boltă e de *vîndut* în comuna *Folt* (îngă Orăștie). Are și 2 odăi de locuință, cugă, pivniță, ghițăriu. Se vinde grabnic, din cauze familiare, cu drepturile sale cu tot. — Informații la:

*Lázár József,*  
*Folt, p. u. Orăștie (Szászváros)*

2-3

Cele mai bune călcîie de gummii sunt călcîiele:



(588) 11-0

**Iapă percută.**

Mi-s'a percut în 18 Iulie o iapă neagră de 5 ani, — cine ar fi aflat'o, s'o înștiințeze, și-i vom da cîntea ce se cuvine pentru osteneală.

Cugir, la 27 Iulie 1912.

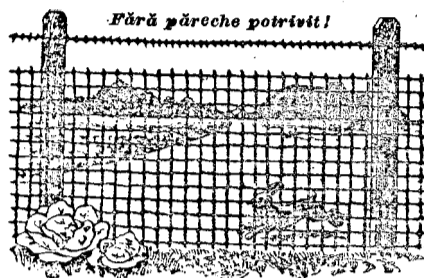
**Nicolae Tăban**

econom.

(639) 2-2.

**Garduri, tare ieftine!**

Producele indigenă!



(518) Ușor de manual! 18-20

Numărate scrisor de mulțumită adevărate că

**Teșetura de drot „HUNGARIA“**

e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețu pe metrul pătrat 30 fileri și mai mult

Să comandă numai la fabricantul

**Alexandru Haidecker,**

fabrică de funii de drot și de garduri de drot în

**Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85**

Serviciu repede, favorabil și punctuos.

— Catalog ilustrat, gratis și franco!

**Să caută**

doi băeți din casă bună, cari posed 1-2 clase gimnasiale, reale sau civile, ca învățăcei în prăvălia de băcănie și ferărie a firmei.

**B. Popovits și fi**

(645) 2-3

Hațeg (Hatzeg).

**Ospătărie (crîșmă) de esarîndat.**

Comuna Vinerea (Felkenyer) dă în arîndă pe timp de 10 ani ospătăria (crîșma) comunală prin licitațiune publică în 11 august 1912 la 10 ore a. m. — Prețul de strigare e suma anuală de 1700 corone, dela care sumă 10% sunt a se depune ca vadiu. Condițiunile de licitațiune să pot vedea ori și cînd în orele oficioasă în cancelaria notarială.

Vinerea, (Felkenyer) în 25 Iulie 1912.

(426) 2-2

Primăria comunală.

**2 învățăcei**

pentru măestria de pielărit, să caută și să primesc îndată la

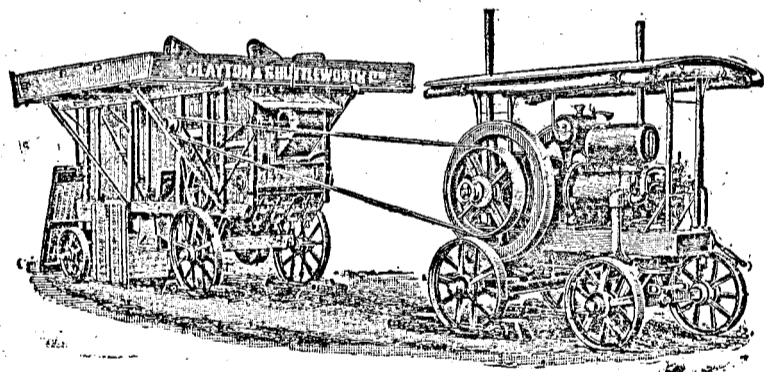
**Arthur Schmidt,**

măestru pielar în Orăștie, Strada ferarilor,

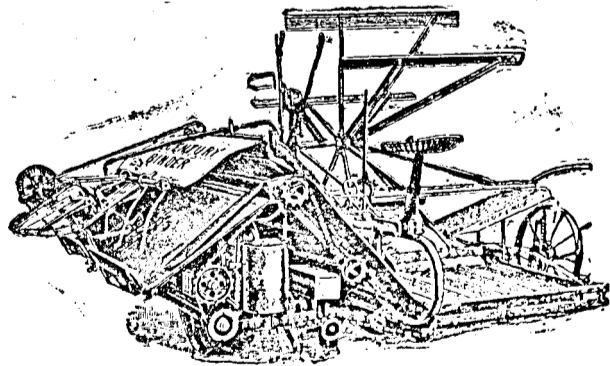
(628) 3-4

Mașinile vestitelor firme:

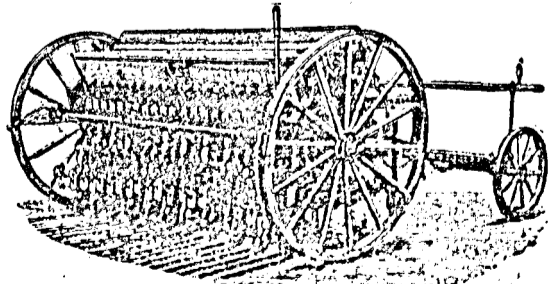
**Glaxton Shuttleworth & Hoffer Schrantz**



1. Mașină de îmblătit, cu motor.



2. Mașină de secerat și de legat znopi.



3. Mașină de sămănat.

(541)

I. 20-20

Depozit și reprezentanță la: **Carol F. Jickeli.**  
în **ALBA-IULIA** (Gyulafehérvár) și **SIBIU**  
Cereți catalog și oferte de prețuri!

**Onorate Domnule!**

Cunoscînd multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, deja din anul 1912 începînd am deschis în Budapesta un

**Birou de informații și Agentură românească.**

Dau orice informații în ori-ce cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații relativ la petițiile înaintate la diferitele ministere și la alte oficii publice. Dau informații în chestii de licențe. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referenții cauzei și rog rezolvire favorabilă. Cu drag îi conduc prin Budapesta pe aceia, cari vin să vază frumsețea orașului, ori cu afaceri prin capitală.

**Cumpăr pe bani gata**

tot felul de galite, ouă, miei, porci, oi, vite mari, porci, lînă, piei, iepuri, — mai departe n ere, pere, nucii, prune, miere de stup, ceară, fasole, cartofi, ciupercii, varză, vin, rachiu, lîn, mohor, lemne; pădur; moșii.

**Dacă îmi trimiteți adresa**

bucuros Vă trimet în fiecare săptămînă un „Aviz săptămînal” despre prețurile diferitelor mărfuri din Budapesta.

**Esoperez**

dela băncile cele mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare cu procente mici.

**Vă fac atent**

că în interesul DV. este, dacă în orice cauză Vă adresați mie. Dacă veniți la Budapesta, să veniți la mine, căci eu vă recomand advocați buni, medici vestiți, Vă conduc pe la fabrici să Vă alegeți mașine, motoare, mori, ferestrele, pompe, automobile etc. Griješc ca să nu fiți înșelați. Fiînd de față la facerea contractului, nu las ca contractul să conțină altceva, decît aceea, ce am hotărît și cum am tocmît.

Zilnic primesc plîngerii dela țărani români, cari cumpărînd mașini prin agenți streini, au fost înșelați iscăliînd contracte a căror conținut nu l'au cunoscut neștiînd țărani români ungurește.

Planul meu este ca, conducînd pe românul nostru la fabrici și nu la agenții de mașine, drept din mîna primă să-și cumpăre cele trebuincioase, și să-l scutesc de șarlataniile agențiilor și să-l scap de procese. — Vă ofer serviciul meu cîstit și românesc pentru o taxă mică. Pentru răspuns să îmi alăturați o marcă poștală.

Cu stimă:

**L. OLARIU, Budapesta, II., Tölgyfa-u. 16. II. 8.**

(637) 2 -

în Buda, îngă podul „Marghithid”.